

Latvijas Republikas Senāts RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2022.gada 11.oktobrī

[1] Senātā saņemtas Ministru kabineta un Izglītības un zinātnes ministrijas kasācijas sūdzības par Administratīvās apgabaltiesas 2021.gada 13.jūlija spriedumu, ar kuru apmierināts Gaļinas Brokas, Zanes Embrektes, Māra Grēniņa, Mārītes Lūses un Sergeja Soklakova pieteikums. Ministru kabinetam uzlikts pienākums mēneša laikā no sprieduma stāšanās spēkā piešķirt naudas balvas par izciliem sasniegumiem sportā 2017.gada nedzirdīgo spēlēs (*Deaflympics*) maksimālajā apmērā atbilstoši sacensībās iegūtajai vietai.

[2] Tiesa atzina, ka iestādes nav objektīvi attaisnojušas atšķirīgu attieksmi pret pieteicējiem, piešķirot ievērojami mazāku naudas balvu par izciliem sasniegumiem sportā (vai nepiešķirot nemaz) salīdzinājumā ar citiem sportistiem vienādas nozīmes vai pat mazāk nozīmīgās sporta sacensībās līdzīgā periodā un līdzīgas konkurences apstākļos.

Senatoru kolēģija atzīmē, ka tiesa pamatoti salīdzināja faktiskos apstākļus, kādos atradās pieteicēji (no kuriem trim netika piešķirta naudas balva un diviem piešķirta balva 18,9 % apmērā no maksimālā balvas apmēra), ar apstākļiem, kādos atradās sportisti, viņu treneri un sportistus apkalpojošie darbinieki 2016.gada Vasaras paralimpiskajās spēlēs, kuriem piešķirta balva 100 % apmērā no maksimālās naudas balvas, un 2017.gada Pasaules čempionātā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kuriem piešķirta balva apmērā, kas pārsniedz 94 % no maksimālās naudas balvas.

Senatoru kolēģija kasācijas sūdzībās nesaskata argumentus, kas pamatotu apgalvojumu, ka vienlīdzības princips nav pārkāpts.

[3] Kasācijas sūdzībās argumentēts, ka atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 3.janvāra noteikumu Nr. 26 „Noteikumi par kārtību, kādā piešķiramas naudas balvas par izciliem sasniegumiem sportā, un naudas balvu apmēru” (turpmāk – noteikumi Nr. 26) 10.punktam ir izvērtējams sacensību nozīmīgums, sacensībās piedalījušos valstu skaits un sportistu vai komandu skaits. Noteikumu 10. punkts neparedz izņēmumus, attiecībā uz kurām sacensībām to nozīmīguma vērtējums nebūtu jāveic.

Senatoru kolēģija atgādina, ka Senāts līdzīgā lietā jau iepriekš olimpiskās, paralimpiskās un nedzirdīgo spēles ir atzinis par vienlīdz nozīmīgām (*Senāta 2019.gada 5.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-108/2019 (ECLI:LV:AT:2019:1105.A420419514.2.S) 7.punkts*). Savukārt tas, kāds dalībnieku skaits piedalās nedzirdīgo spēlēs, nav izšķirošs, vērtējot spēļu nozīmīgumu, jo, kā minēts, apsvērumus par nedzirdīgo spēļu nozīmīgumu jau ir izdarījis tiesību normas izdevējs (noteikumu Nr. 26 11.1.apakšpunkts). Tomēr šiem apstākļiem ir nozīme, lemjot par naudas balvas apmēru kontekstā ar vienlīdzības principu. Senatoru kolēģija konstatē,

ka tiesa minētos apstākļus ir vērtējusi. Proti, tiesa noskaidroja, ka nedzirdīgo spēļu disciplīnās, kurās piedalījās pieteicēji, konkurence sacensībās bija līdzīga vai pat lielāka nekā 2016.gada Vasaras Paralimpisko spēļu attiecīgajās disciplīnās, kurās piedalījās Latvijas sportisti. Savukārt 2017.gada Pasaules čempionātā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un nedzirdīgo spēlēs būtiskas atšķirības konkurences apstākļos tiesa nesaskatīja. Tādējādi tiesa nekonstatēja objektīvu pamatu atšķirīgiem naudas balvas piešķiršanas kritērijiem.

Piekrītot tam, ka katras sporta sacensības ir unikālas, jo atšķiras arī sportistu konkurence pasaulē, savstarpēji izslēdzoši līdzdalības nosacījumi, sporta sacensību noteikumi utt., senatoru kolēģija kasācijas sūdzībās neatrod objektīvus kritērijus, kas attaisnotu tik būtiskas piešķirtās balvas procentuālās atšķirības. Arī kasācijas sūdzībās norādītais salīdzinājums starp dalībniekiem (paralimpiskajās spēlēs 4342 sportisti no 159 valstīm, kuri sacentušies 22 sporta veidu 528 disciplīnās, bet nedzirdīgo spēlēs – 3105 sportisti no 97 valstīm) neuzrāda ievērojami lielāku konkurenci paralimpiskajās spēlēs, lai tik būtiskas atšķirības attaisnotu.

Kasatori arī vērš uzmanību uz nelielo konkurenci konkrētajās disciplīnās nedzirdīgo sportā. Proti, kasācijas sūdzībās uzsvērts, ka vairākās disciplīnās nepiedalās pat seši sportisti (komandas) (līdz ar to, pat tikai piedaloties, ir iespējams izcīnīt vietu pirmajā sešiniekā), savukārt atsevišķās disciplīnās piedalās tikai trīs sportisti. Tomēr minētais apgalvojums neapstiprinās ar tiesas pārbaudītajiem faktiem. Tiesa ir salīdzinājusi ne tikai kopējo dalībnieku un pārstāvēto dalībvalstu skaitu, bet arī aplūkojusi konkurenci konkrētās disciplīnās. Proti, 2016.gada Vasaras Paralimpiskajās spēlēs disciplīnā, kurā A. Apinis ieguva 1.vietu, piedalījušies septiņi dalībnieki no sešām valstīm, disciplīnā, kurā D. Dadzīte ieguva 1.vietu, piedalījušies 12 dalībnieki no 12 valstīm, disciplīnā, kurā E. Bergs ieguva 3.vietu, piedalījušies seši dalībnieki no piecām valstīm, un disciplīnā, kurā R. Snikus ieguva 5.vietu, piedalījušies 25 dalībnieki no 20 valstīm. Par panākumiem visās minētajās disciplīnās naudas balva piešķirta maksimālajā apmērā. Disciplīnā, kurā M. Grēniņš ieguva 1.vietu, piedalījušies 19 dalībnieki no 10 valstīm (naudas balva piešķirta 18,9 % apmērā no maksimālā). Savukārt disciplīnā, kurā Z. Embrekte ieguva 4.vietu, piedalījušies 34 dalībnieki no 20 valstīm, un kurā S. Soklakovs ieguva 6.vietu, piedalījušies 10 dalībnieki no septiņām valstīm. Abiem pēdējiem sportistiem naudas balvas netika piešķirtas.

[4] Kasatori atsauca uz Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 30.jūnija spriedumā lietā Nr. A420419514 secināto, ka M. Grēniņam taisnīgs naudas balvas apmērs par izciliem sasniegumiem 2013.gada nedzirdīgo spēlēs būtu nevis 100 %, bet gan 75 % no maksimālā. Tādējādi arī apgabaltiesas rīcība neliecinot, ka sportistu sasniegumi noteikumu Nr. 26 11.1.apakšpunktā minētajās trīs sporta sacensībās tiktu vērtēti identiski.

Senatoru kolēģija vērš uzmanību, ka minētais apgabaltiesas spriedums nav pārbaudīts kasācijas kārtībā un nevar ietekmēt kasācijas instances tiesas secinājumus izskatāmajā lietā.

[5] Kasatori izteikuši iebildumus, ka apgabaltiesa nepareizi interpretēja Sporta likuma normas, ignorējot iestādes rīcības brīvību naudas balvas piešķiršanā un atbilstīga apmēra noteikšanā.

Senatoru kolēģija piekrīt, ka iestādei ir rīcības brīvība kā lemt par naudas balvas piešķirumu (Sporta likuma 14.panta pirmā daļa), tā arī izšķirties par piešķiramās naudas balvas lielumu (Sporta likuma 14.panta otrā daļa, noteikumu Nr. 26 11.–26.punkts). Tomēr iestādes rīcības brīvība ir ierobežota ar vienlīdzības principu. Privātpersonai salīdzināmos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos ir tiesības prasīt, lai tiktu izdots tāda paša satura administratīvais akts,

savukārt iestādes rīcības brīvība šādā gadījumā ir samazināta līdz nullei, un tiesisks var būt tikai viens konkrēts rezultāts.

[6] Kasatori norāda, ka fakts, ka kādā no iepriekšējiem gadiem ir rasta iespēja nodrošināt maksimālo nepieciešamo budžeta līdzekļu piešķiršanu naudas balvas maksimālajā apmērā, pats par sevi nenozīmē, ka šāda iespēja ir arī citā gadā, it īpaši gadījumos, kad atšķiras faktiskie apstākļi un līdz ar to nav konstatējami vienādi un salīdzināmi apstākļi. Senatoru kolēģija piekrīt, ka naudas balvu piešķiršana un tās lielums ir pakārots valsts finansiālajām iespējām. Tomēr tas, ka augstākā līmeņa sporta pasākumi, kas notiek reizi četros gados, notiek dažādos budžeta gados, pats par sevi neattaisno atšķirīgas attieksmes pieļaušanu. Būtu jākonstatē objektīvi apstākļi, kas attaisno naudas balvas piešķiršanu atšķirīgā apmērā. Kasācijas sūdzībās šādu norāžu nav.

[7] Rezumējot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka kasācijas sūdzība nerada šaubas par apelācijas instances tiesas sprieduma tiesiskumu. Izskatāmajai lietai arī nav nozīmes judikatūras veidošanā. Tas ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.¹panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Ministru kabineta un Izglītības un zinātnes ministrijas kasācijas sūdzībām par Administratīvās apgabaltiesas 2021.gada 13.jūlija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore L. Paegļkalna

Senatore V. Kakste

Senatore R. Vīduša